

سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۹ / ۱۰ / ۱۳۹۷	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان بزرگسال و دادوطنیان آزاد سراسر کشور در هی ماه سال ۱۳۹۷	سال سوم آموزش متوسطه	مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir
نمره		سوالات
۱		به نام شعری شاعر..... می گویند که در بیت پایانی یا ماقبل آن می آید.
۲		تنها راه شناخت دویستی از رباعی توجه به ..... آن هاست. الف) تعداد ابیات ب) وزن پ) قافیه ت) محتوا
۳		برای ثبت لحظه های زودگذر شاعرانه کدام قالب مناسب است؟
۴		کدامیک از مثنوی های زیر درون مایه عاشقانه - بزمی دارد? الف) بوستان سعدی ب) شاهنامه فردوسی پ) خسرو و شیرین نظامی ت) حدیقة سنایی
۵		در بیت زیر «مشبه به» و «وجه شبه» را مشخص کنید. «بلم آرام چون قویی سبکبار به نرمی بر سر نارون همی رفت»
۶		در عبارت، زیر یک تشبيه بلیغ ییدا گنید: «قرآنی باد صبا را گفته تا فوش زمردین بگسترد.»
۷		با توجه به بیت «مرا بر ق باریده بر پر زاغ نشاید چو بلبل تماشای باع» الف) یک استطریه بیابید. ب) نوع آن را مشخص کنید. پ) مفهوم آن را بنویسید
۸		در کدام یک از ابیات زیر «استعاره مصرحه» و در کدام یک «استعاره ممکنیه» به کار رفته است? الف) بخت آن نکند با من، کان شاخ صنوبر را بنشینم و بنشانم، گل بر سرش افسانم ب) کس چو حافظ نگشود از رخ آندیشه نقاب
۹		استعاره ممکنیه را در بیت زیر مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. «ای بخارا شاد باش و دیر زی میر زی تو شادمان آید همی»
۱۰		ادامه سوالات در صفحه دوم

سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۹ / ۱۳۹۷	سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان بزرگسال و دادوطنیان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۷			مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir

ردیف	ردیف	سوالات	نمره
۱۰		در بیت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ «دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگویی دامن گوهر بیار، بر سر مجلس ببار»	۰/۲۵
۱۱		در بیت «محناچ قصّه نیست، گرت قصد خون ماست چون درخت از آن توتست، به یعنیا چه حاجت است؟» الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید.	۰/۵
۱۲		در بیت زیر، کنایه را بیابید و مفهوم کنایی آن را بنویسید. «حافظ از باد خزان در چمن دهر منزج فکر معقول بفرما، گل بی خار کجاست»	۰/۵
۱۳		در بیت «رشته‌ی تسپیح اگر بگیست معدورم بدار دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود» الف) کدام صفات بیش از بقیه تکرار شده است? ب) این تکرار از چه آرایه‌ای را به وجود آورده است؟	۰/۵
۱۴		در هر یک از ابیات زیر، کدام واژه، آرایه «تکوار» را ایجاد کرده است? الف) ای جانِ جانِ جانِ جانِ ما نامندیم از بهر نان برجه، گدا رویی مکن در بزم سلطان، سلقها ب) بار بی اندازه دارم بر حال از سودای عشقت آخرای بی رحم، باری لذتی برگیر، باری	۰/۵
۱۵		در عبارات زیر «سجع‌ها» را بیابید و «نوع» هر سجع را بنویسید. الف) تعمییت بی ارادت، عاشق بی زر لست و رونده بی معرفت، هرغی بی پر. ب) هر که را زد در ترازوست، زور در بازوست.	۱/۵
۱۶		با ذکر دلیل نشان دهید در کدام یک از نمونه‌های زیر آرایه <u>موازنہ</u> و در کدام آرایه <u>ترصیع</u> به کار رفته است? الف) در دام تو محبوسم، در دست تو مغلوبم وز ذوق تو مدهوشم، در وصف تو حیرانم ب) مَا بُرُونَ رَا نِنْگَرِيمْ و فَالَّ رَا مَا درون را بِنْگَرِيمْ و حَالَ رَا	۱/۵
۱۷		در هر یک از ابیات زیر جناس‌ها را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید. الف) ای میهر تو در دل‌ها، وی میهر تو بر لب‌ها ب) کار دلم به جان رسید، کارد به استخوان رسید پ) با غبان همچو نسیم ز در خویش می‌ران ت) وان که گیسوی تو را رسه تطاول آموخت هم تو اند کرمش داد من مسکین داد	۲
«ادامه سوالات در صفحه سوم»			

نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
تعداد صفحه:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۹ / ۱۳۹۷
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۷ http://aee.medu.ir		ساعت شروع: ۱۰ صبح
ردیف	نمره	سوالات

۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. «ز مشرق سر کوی، آفتاب طلعتِ تو اگر طلوع کند طالع همایون است» الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در عالم بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ پ) صامت های مشترک آن را بنویسید.	۱
۱۹	در بیت زیر، آرایه هر اعات نظیر را مشخص کنید. سرت را بباید ز تن دست شست «	۰/۵
۲۰	دانسته تاریخی خود را درباره بیت زیر بنویسید. این کاربرد چه آرایه ای را پدید می آورد؟ «گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد»	۰/۷۵
۲۱	در نمونه های زیر، آرایه تضمین را بباید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / ور مرد خواب و ختنی / «رو سر بنه به بالین / تنها مرا رها کن» ب) خیز تا خاطریدان نزک سمرقندی دهیم کز نسیش «بوی جوی مولیان آید همی»	۱
۲۲	در عبارت زیر، آرایه تضاد را بباید. «بگوییم تا بداند دشمن و دوست که من مستی و مستوری ندانم»	۰/۵
۲۳	در شعر «از این شعر تر شیرین نز شاهنشه عجب دارم که سر تا پای حافظ را چرا در زرنمی گیرد» الف) آرایه حسن آمزی را بباید. ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.	۰/۷۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه تناقض را بباید و دلیل خود را توضیح دهید. «زان سوی بعر آتش گر خوانی ام به لطف رفتن به روی آتشم از آب خوش تر است»	۰/۷۵
۲۵	در بیت «ما در بیاله عکس رخ بار دیده ایم ای بی خبر ز لذت شرب مدام ما» الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است? ب) معانی مختلف آن را بنویسید	۰/۷۵
	«ادامه سوالات در صفحه چهارم»	

ساعت شروع : ۱۰ صبح	نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۹ / ۱۳۹۷	سال سوم آموزش متوسطه	
دانش آموزان بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۷ مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir			ردیف

ردیف	سوالات	نمره										
۲۶	با توجه به بیت « روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما » الف) در کلمه واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام واژه تناسب برقرار کرده است؟	۰/۷۵										
۲۷	در هر یک از ایيات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است.) <table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">گروه «ب»</td> <td style="text-align: center;">گروه «الف»</td> </tr> <tr> <td>اغراق</td> <td>جز طرف‌جوییار و می خوشگوار چیست</td> </tr> <tr> <td>تلمیح</td> <td>ز تاییدن مهر پیهناش پیش</td> </tr> <tr> <td>لف و نشر</td> <td>آن نور روی موسی عمرانم آرزوست</td> </tr> <tr> <td>تصمیمین</td> <td></td> </tr> </table>	گروه «ب»	گروه «الف»	اغراق	جز طرف‌جوییار و می خوشگوار چیست	تلمیح	ز تاییدن مهر پیهناش پیش	لف و نشر	آن نور روی موسی عمرانم آرزوست	تصمیمین		۰/۷۵
گروه «ب»	گروه «الف»											
اغراق	جز طرف‌جوییار و می خوشگوار چیست											
تلمیح	ز تاییدن مهر پیهناش پیش											
لف و نشر	آن نور روی موسی عمرانم آرزوست											
تصمیمین												
۲۸	در بیت « به حال و خط ز عارفان ربوی دل لطیفه های عجب، زیر دام و دانه‌ی توست » الف) نوع لف و نثر به کار رفته را بنویسید. ب) لف دوم را بیابید.	۰/۵										
۲۹	با توجه به بیت « ذره را تا نبود همت عائی حافظ طالب چشممه‌ی خورشید در خشان غشود » الف) با توجه به بیت، شاعرچه دلیلی برای حرکت ذرات به سمت خورشید بیان می‌کند؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟	۰/۷۵										
۳۰	برای « راستی قامت سرو » یک عنلت ادبی بنویسید.	۰/۲۵										
	« موقق باشید »	۲۰										